

Zabolotņiku ezera zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

SASKAŅOTS

Augšdaugavas novada pašvaldības
Centrālā pārvalde

SASKAŅOTS

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"

SASKAŅOTS

Valsts vides dienesta
Latgales reģionālā vides pārvalde

Rīga, 2024

1. Ūdenstilpes raksturojums

Zabolotņiku ezers (ūdenstilpes kods 43123) atrodas Augšdaugavas novada Salienas pagasta teritorijā ($55^{\circ} 44' 49''$ / $26^{\circ} 48' 50''$).

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu Zabolotņiku ezers pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 21,4 ha (V/U "Meliorprojekts" 2000. gada dati), maksimālais dziļums – 15,8 m, vidējais – 5,0 m (Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1972. gada dati).

Zabolotņiku ezers ir caurtekošs. Tajā ietek dažas nelielas ūdensteces. No ezera iztek Zabolotņiku strauts uz Sila ezeru. Tālākā notece caur Silicu. Riču ezeru *Ryčanku* (tek cauri *Mujsa* un ietek Drysviaty ezerā Baltkrievijas teritorijā), *Drysviatu*, *Dzisnu* un Daugavu uz Rīgas jūras līci.

Ezera grunts pārsvarā dūņaina, vietām smilšaina.

Virsūdens aizaugums, ko veido niedres, kosas, grīšļi, meldri, un citi ūdensaugi, novērtēts ap 5% no ezera ūdens virsmas platības.

Zabolotņiku ezers pieder pie eitrofa tipa ezeriem, kam nav raksturīga īpaši augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ezera piekrastē intensīva saimnieciska darbība nenotiek. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, apkārt mežs un nedaudz– pļavas. Pie ezera atrodas Zabolotņiku ciems. Kopumā ezera ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Daugavpils novada teritorijas plānojumu 2012.–2023. gadam Zabolotņiku ezeram aizsargjoslas platums ir 50 m.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ezera krastu noteikta 10 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

No 11.06.2024. līdz 13.06.2024. Zabolotņiku ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, zivju mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm) un vēžu murdus.

2024. gada kontrolzvejā Zabolotņiku ezerā tika konstatētas septiņas zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, plaudis *Abramis brama*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, asaris *Perca fluviatilis* un akmeņgrauzis *Cobitis taenia*.

Ar 8 – 18 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 48%, ruduļi – 27%, asari – 19% un plauži – 6%.

Ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc skaita: asari – 64%, plauži – 22% un raudas – 14%.

Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc skaita: plauži – 25%, ruduļi – 25%, līņi – 25% un asari – 25%,

Ar mazuļu vadu noķertas trīs sugu zivis: līdaka, asaris un akmeņgrauzis.

Ar vēžu murdiem vēži netika noķerti.

Pēc piecdesmito gadu datiem ezerā bijušas sastopamas 12 zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants, vīķe, asaris, ķīsis un vēdzele, kā arī vēži.

Nozvejas statistikā no 1963. gada līdz 1972. gadam pieminētas sešas zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, karpa, vīķe un asaris.

Oficiālas zivju ielaišanas Zabolotņiku ezerā nav zināmas.

3. Ezera līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Zabolotņiku ezers apzvejots no 1963. gada līdz 1972. gadam. No 1977. gada līdz 1985. gadam tas bija nodots lietošanā Mežsaimniecības un

mežrūpniecības ministrijai preču jeb kultivētai zivsaimniecībai un ūdensputnu atražošanai. Turpmākajos gados un mūsdienās Zabolotņiku ezeru galvenokārt izmanto makšķerēšanai.

Oficiāli reģistrētā nozveja 1963. gada līdz 1972. gadam svārstījies no 68 kg līdz 940 kg (vidēji – 311 kg) gadā (1.tab.) ar vidējo produktivitāti 14,5 kg no hektāra (2.tab.). Nozvejas svārstības galvenokārt skaidrojamas ar izmaiņām zvejas intensitātē.

4. Zivju krājumu raksturojums

No 1963. gada līdz 1972. gadam vidējā zivsaimnieciskā produktivitāte bijusi samērā augsta – 14,5 kg/ha. Nozvejas pamatmasu veidoja raudas un plauži. Abām minētajām sugām šajos gados vidējā produktivitāte ir attiecīgi 6,6 kg/ha un 5,9 kg/ha, atsevišķos gados sasniedzot: raudām – 28,9 kg/ha un plaužiem – 15,4 kg/ha. Ievērojami mazāk nozvejotas līdakas – vidējā produktivitāte ir 0,7 kg/ha, vienā gadā sasniedzot – 2,5 kg/ha. Pārējo sugu zivis tika nozvejotas neregulāri vai ļoti maz.

2024. gada kontrolzvejā ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc masas: asari – 83%, plauži – 10% un raudas – 7%. Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc masas: asari – 47%, plauži – 23%, līņi – 23% un ruduļi – 7%.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Zabolotņiku ezera zivju krājumu pamatmasu veido asari, plauži, līņi un raudas. Kontrolzvejā uz 15 m garu tīklu ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm vidēji noķerts 0,5 kg zivju, bet uz 30 m garu 40 – 70 mm tīklu – 0,6 kg, kas ir slikts rezultāts Latvijas ezeriem vasaras sezonā un viduvējs atbilstoša tipa ezeriem.

Zivju augšanas tempa analīze liecina, ka, salīdzinājumā ar citiem Latvijas ezeriem, asariem un līņiem tas ir augsts, raudām un ruduļiem – vidējs, bet plaužiem – starp vidēju un zemu.

5. Iespējamā ezera zivsaimnieciskā izmantošana

5.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatražošanos. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos asari, plauži, līņi un raudas. Ezera ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 40 kg/ha, kas pie ezera laukuma 21 ha dod ap 0,8 t gadā.

5.2. Zivju krājumu mākslīga papildināšana

- Gadījumā, ja līdakas tiek intensīvi zvejotas un/vai makšķerētas, var veikt to kāpuru (ap 500 gab./ha jeb 10 tūkst. gab. gadā) vai mazuļu (ap 100 gab./ha jeb tūkst. gab. gadā) ielaišanu uz izmantojamo (dotajai zivju sugai piemērotāko) platību – aptuveni 20 ha.
- Iespējama arī zandartu vienasaras mazuļu ielaišana ap 100 gab./ha jeb 2 tūkst. gab. gadā uz izmantojamo platību – aptuveni 20 ha. Ņemot vērā ezera tipu, dabiski atražojošas zandartu populācijas izveidošanās varbūtība ir maza, tāpēc to daudzums būs atkarīgs no ielaišanas efektivitātes.

6. Ezera zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

6.1. Rūpnieciskā zveja

6.1.1. Zivju zveja veicama, ievērojot Ministru kabineta 2023. gada 9. maija noteikumus Nr. 227 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos".

6.1.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr. 796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos" Zabolotņiku ezerā noteikts tīklu limits – 75 m. Pašvaldība reizi gadā līdz 1. jūlijam var iesniegt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" priekšlikumus par zvejas limitu izmaiņām.

6.2. Makšķerēšana

6.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumus Nr. 800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi".

6.2.2. Ezerā vai tā daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu.

6.2.3. Licencēto makšķerēšanu organizē, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr. 799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības, noteiktā kārtībā izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu.

6.3. Zivju ielaišana

Ja tiek veikta zivju mazuļu ielaišana, ir jāievēro Ministru kabineta 2015. gada 31. marta noteikumi Nr. 150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās

ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazulus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu".

6.4. Zivju dzīves vides uzlabošana un to krājumu papildus aizsardzība

- Lai pastiprinātu zvejas kontroli un apkarotu iespējamo nelikumīgo zivju ieguvu Zabolotņiku ezerā, zivju krājumu aizsardzībā būtu vēlams iesaistīt pašvaldības pilnvarotas personas.

- Tā kā Zabolotņiku ezerā ir pietiekami labi apstākļi zivju nārstam un attīstībai, tad nav nepieciešams veikt zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanas pasākumus.

Darba izpildītāji – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas darbinieki:

Ruta Medne, nodaļas vadītāja

Ēriks Aleksejevs, vadošais pētnieks

Edmunds Bērziņš, pētnieks

Toms Zālāns, asistents

Haralds Plostiņš, asistents

Una Vēvere, asistente

1. tabula

Zivju rūpnieciskā nozveja Zabolotņiku ezerā 1953.–1972. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Karpa	Vīķe	Asaris	Kopā
1953	24	-	48	-	-	-	72
1954	-	43	25	-	-	-	68
1960	2	103	13	-	29	1	148
1964	54	160	619	53	30	24	940
1972	-	329	-	-	-	-	329

2. tabula

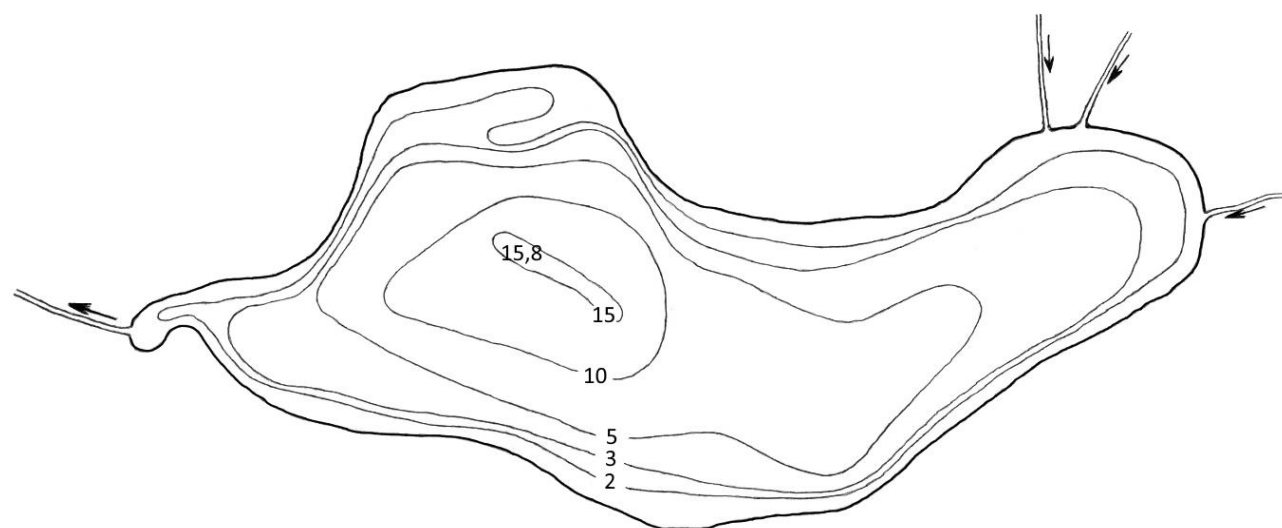
Zabolotņiku ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 1953.–1972. gadā (kg/ha)*

Gads	Līdaka	Plaudis	Rauda	Karpa	Vīķe	Asaris	Kopā
1953	1,1	-	2,2	-	-	-	3,3
1954	-	2,0	1,2	-	-	-	3,2
1960	0,1	4,8	0,6	-	1,4	-	6,9
1964	2,5	7,5	28,9	2,5	1,4	1,1	43,9
1972	-	15,4	-	-	-	-	15,4

* – produktivitāte zemāka par 0,1 kg/ha nav norādīta

Zabolotņiku ezers

Pēc VMPI 1972. g. datiem